

TARTALOM

- Kislábnyom program hírek
 - *Eredményesen lezárult a Kislábnyom kampány*
- Klímabarát tippek
 - *Mit csináljunk, ha nagyon melegünk van?*
 - *Kislábnyom esettanulmányok rész*
- Klímahírek itthon
 - *Kitört a városi kertek forradalma*
- Kapcsolódó rendezvények itthon
 - *Egyenlőség és igazságosság az erőforrás-korlátokat nem túllépve*
- Klímahírek külföldről
 - *Állatfarm a háztetőn*
- Érdekes honlapok, klímabarát termékek
 - *Klímabarát közlekedési tervek*
 - *KétkerÉtkem*

Megjelentek a legújabb ökolábnyom adatok!

Az emberiség öko-lábnyomát bemutató és elemző **legújabb jelentés** szerint egyre nagyobb szükség van arra, hogy az országok stratégiájuk részeként kell, hogy ismerjék, elemezzék és menedzseljék ökológiai lábnyomukat annak érdekében, hogy környezeti, társadalmi és gazdasági szempontból is sikeresek legyenek.

Ahogy a népesség és fogyasztásunk nő, úgy nő a bolygónk erőforrásaira nehezedő nyomás is. A **Global Footprint Network** számításai alapján egyértelműen látszik, hogy az emberiség öko-lábnyoma az elmúlt öt évtized során megduplázódott. 2008-ban *(azaz a rendelkezésre legfrissebb adatok alapján)* az emberiség 1,5 bolygónak megfelelő erőforrás-mennyiséget használt fel igényeinek kielégítésére. Másként kifejezve ezt, ma 1,5 évre van szükség arra, hogy a Föld elnyelje az emberiség által 1 év alatt kibocsátott CO₂ mennyiséget, valamint, hogy újratermelje azokat a megújuló erőforrásokat, amelyeket az emberiség 1 év alatt elhasznál.

Bár az emberiség szántóföld-használathoz és halászathoz kapcsolódó lábnyoma is nő, **továbbra is a karbon-semlegesítéshez, elnyeléshez szükséges lábnyom a leginkább felelős „tüllövésünkért”**, azaz azért, hogy többet használunk, mint amennyi fenntarthatóan rendelkezésünkre áll. A karbon-semlegesítés teszi ki a globális öko-lábnyom 54%-át! Ezt követi az élelmiszertermelés lábnyoma.

Annak ellenére, hogy a kibocsátott szén-dioxid elnyelése és semlegesítése jelentős probléma, fontos, hogy ne a többi problémától elkülönítve próbáljunk megoldást keresni rá. Például, ha az alternatív üzemanyagok használata felé mozdulunk el, fontos, hogy ezzel ne más ökoszisztémákat terheljünk meg túlzottan. Az, hogy ma nincs elég biokapacitás karbon-lábnyomunk semlegesítéséhez azt is jelentheti, hogy nincsen elegendő biomassza kapacitás ahhoz, hogy a fosszilis erőforrások használatát kizárólag alternatív (biomassza alapú) üzemanyagokat használva váltsuk ki.

Országok ökolábnyomának összehasonlítása

Ha összehasonlítjuk különböző országokban az egy főre jutó öko-lábnyomot, nagyon nagy különbségeket tapasztalhatunk. Például, ha a Föld minden lakója a katarai öko-lábnyomon élne (amely ma a legnagyobb), 6,5 bolygóra lenne szükség! Ha mindenki úgy élne, mint egy amerikai (USA), 4 bolygó erőforrásait kellene felhasználnunk.

A legfrissebb (2008-as) adatok alapján a következő 10 ország lakóinak van a **legnagyobb öko-lábnyoma**: Katar, Kuvait, Egyesült Arab Emírségek, Dánia, USA, Belgium, Ausztrália, Kanada, Hollandia és Írország. Legkisebb lábnyoma pedig Afganisztán és Bangladesh lakóinak van, ahol az alapvető igények kielégítése érdekében a lábnyom növelése is szükséges lenne.

A biokapacitás adatok elemzése is nagy különbségeket fed fel: a világ

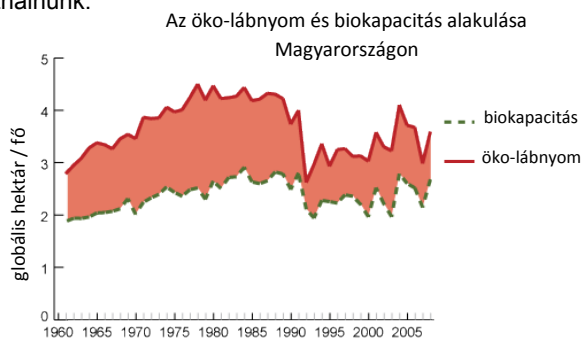
biokapacitásának több mint 60%-a mindössze 10 ország határain belül található: Brazília, Kína, USA, Oroszország, India, Kanada, Ausztrália, Indonézia, Argentína és Kongó. Az egy főre jutó biokapacitás tekintetében is jelentős különbségek vannak: a legnagyobb egy főre jutó értéket Gabon, Bolívia, Mongólia, Kanada és Ausztrália lakói esetében látjuk, a legkisebbet pedig Haitiban, Izraelben, Irakban, Jordániában és Szingapúrban.

Mathis Wackernagel, a Global Footprint Network elnöke szerint "A versenyképesség hosszú távon való megőrzése érdekében az országok vezetésének szakítaniuk kell a múlttal. A jó hír azonban az, hogy az erőforrás kockázatok és - függőség kérdésének vizsgálata és megoldása gazdasági lehetőségeket rejt magában, valamint segíthet a társadalmi egyenlőség elérésében."

A Szerkesztők: Vadovics Edina és Antal Orsolya

Forrás: a Global Footprint Network 2012. máj. 15-i hírlevele

További információk: <http://www.footprintnetwork.org/en/index.php/GFN/>

Jövő hónapban is lesz Hírlevél!

Örömmel értesítjük lelkes olvasótáborunkat, hogy a sok pozitív visszajelzés hatására, s mivel a cikkek írása minket is naprakészen tart a fenntartható életmód témakörében, a jövőben is lesz Hírlevél. A soron következő számokat havonta egyszer, minden hónap utolsó péntekén kézbesítjük az elektronikus levelesládákba.

Eredményesen lezárult a Kislábnym kampány

1. kép

A cég képviselője személyesen adott át a legtöbb pontot gyűjtő családnak (2. kép).

3. kép

legjobban az bizonyít, hogy a 30 nyertes háztartás átlagos karbon-lábnyma (2,5 tonna CO₂/fő/év) fele az átlagos magyar (5,03 tonna/fő/év) és harmada az átlagos EU lábnyomnak (7,54 tonna/fő/év).

A nyeremények kiosztásán és eredmények bemutatásán túl érdekes előadásokkal is készültünk, hogy a jelen lévők a jövőre nézve hasznos ismeretekkel lehessenek gazdagabbak.

Elsőként dr. Fülöp Sándor (4. kép), a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztoshelyettes szót néhány mondatot arról, hogy az erőforrások gyors fogyása miatt nincs időnk gondolkodni, mert az utolsó utáni órában vagyunk. A cselekvés ideje tehát eljött!

5. kép

Ezután Ertsey Attila ökoépítész mesélt az autonóm ház létesítésével kapcsolatos legfontosabb kérdésekről, a fenntarthatóság elvének gyakorlatba ültetéséről.

Végezetül Boza-Kiss Benigna (5. kép) fenntartható energia szakértő beszédében arra biztatta a hallgatóságot, gondolják meg, megtakarításaikat mire fordítják. Hiszen ha megspórolt pénzünket egy új háztartási gép beszerzésére vagy energia-intenzív szórakozásra fordítjuk, ismét megnő fogyasztásunk és így kibocsátásunk is, azaz igazából nem takarékoskodunk az erőforrásokkal, lábnyomunk nem csökken.

Természetesen a három legjobban szereplő háztartásnak is lehetőséget biztosítottunk személyes tanulságaik, jól bevált mindennapi gyakorlataik átadására (6. és 7. kép). Ők arról tartottak beszámolót, miért is vágtak bele a versenybe, s hogy milyen tapasztalatokat szereztek a feladatok teljesítése közben, s végeredményben milyen változtatásokat hajtottak végre energiahasználati szokásaik javítása érdekében.

A program lezárásaként 2012. május 19-én került sor díjkiosztó rendezvényünkre, melynek a budapesti Akvárium Klub adott otthont az Erzsébet téren.

A 123 felnőtt és 63 gyerek részvételével zajló eseményen (1. kép) a háztartások Energiatakarékosági Versenyében legjobb eredményeket elérték értékes ajándékokkal térhettek haza.

A játék fődíja egy A++ energiosztályú hűtőszekrény volt, amelyet a verseny főtámogatója, a SHARP ajánlott fel, és Sahib Jimoh, a

2. kép

Persze nem csak az első helyezettet jutalmaztuk, hanem a játékban résztvevő 300 háztartás közül a 30 legjobban teljesítőt is (3. kép)!

Így tehát a jeles eseményen gazdára talált egy energiatakarékos laptop, két család eltölthet néhány nyári napot a Kolping Hotel bioházaiban, valamint 3 db kerékpár és 24 db kisebb-nagyobb értékű energiatakarékos eszközöket és környezetbarát termékeket tartalmazó ajándéksomag is kiosztásra került.

A Kislábnym program eredményeit Vadovics Edina ismertette. A legfontosabb ezek közül talán az, hogy **kislábnymon is lehet boldog, elégedett életet élni**, amit

4. kép

6. kép

7. kép

Kislábnym program hírek

8. kép

Gondoltunk a legkissebbekre is, ők az ÖKO-játék asztalánál alkothattak öko breik papírgurigából, vagy sünit dugóból, de sok szerencsefa is készült (8. kép).

Ezekon kívül volt még klímabarát és energiatakarékos termékek bemutatója, és folyamatos környezetvédelmi, energiatakarékosági és ökoépítészeti tanácsadás is (9. kép), s a Kislábnym program rendezvényeinek karbonlábnyomát semlegesítő gyümölcsfák is kiosztásra kerültek olyan településekre a régióban, melyeken az ősszel a háztartások képzése történt.

9. kép

Az ízletes salátákból és túrókrémmel töltött cukkiniből álló klímabarát büfé ebédet a Biochef szolgáltatta, valamint a kávé és a tea fair trade (méltányos kereskedelem) volt (10. és 11. kép).

10. kép

11. kép

A rendezvényen elhangzott előadások a [kislábnym honlapon](#) megtekinthetők, ugyanitt a [záró sajtóközlemény](#) is megtalálható.

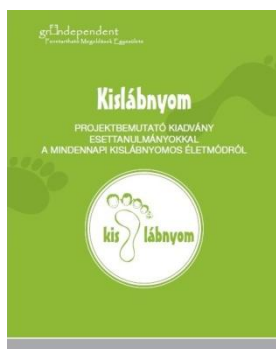
Reméljük mindenki jól érezte magát!

Gratulálunk a játékosoknak és további sikeres kislábnymos életmódot kívánunk!

Továbbra is ajánljuk a karbon-kalkulátor használatát

Bár véget ért az Energiatakarékos Háztartások Versenye, melyben a résztvevőknek minden hónap elején le kellett olvasni a közüzemi fogyasztásmérők óraállását, továbbra is érdemes minden tudatos energiafelhasználó háztartásnak számon tartania, hogy mindennapi közlekedéseik, autózásaik, étkezési szokásaik mennyivel járulnak hozzá a háztartási energiafogyasztáshoz, s a klímaváltozáshoz.

Megjelent a programbemutató kiadvány családi esettanulmányokkal!

A kiadvány a Kislábnym program megvalósulásának lépéseit, eseményeit foglalja össze, s az eredményként elkönyvelendő kislábnymos életmódhoz vezető jó példákat és gyakorlatokat is sorra veszi, melyeket a részt vevő háztartások által készített versenyművek közül válogattunk, úgymint:

- klíma-auditok, azaz háztartási energiahasználati felmérések és a felmérésben tett, energiafogyasztás csökkentését célzó vállalások teljesülése,
- klímabarát ünnepi menük, valamint
- klímabarát közlekedési szokások, tervek és ötletek.

A kiadvány a program honlapjáról letölthető:

http://kislabnyom.hu/sites/default/files/letolt/kislabnyom_zaro_kiadvany.pdf

Ezúton is köszönjük a projektben részt vevő, nagyon sok lelkes és kislábnymos életmódra törekvő háztartás munkáját, a klíma-koordinátorok közreműködését, az extra ajándékokat felajánló szervezetek segítségét, a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosának a fővédnökséget, valamint a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség és az Európai Unió támogatását!

Hazai eredmények

Először is gratulálunk a hazai csapatoknak, köszönjük mindenkinek a lelkesedést, örülünk a megtakarításoknak!

Magyarország az összesen 18 versenyző csapattal a 2. helyezést érte el a résztvevő csapatok számát tekintve. Csak Belgium végzett előttünk 124 csapattal, ahol már 10 éve folyik a verseny.

A csapatok felének eredménye volt jobb a megcélzott 9%-os megtakarításnál. A csapatok összesített megtakarítási eredménye pedig 8, 87% lett, ami jól közelíti a megcélzott 9%-ot.

Azon 9 csapat eredménye, akik teljesítették a 9%-os megtakarítást a jobboldalon látható táblázatban látható.

Nemzetközi eredmények

Az országok versenyében Magyarország a 8. helyen végzett, az első három helyet Spanyolország, Írország és Szlovénia szerezte meg.

A százalékos megtakarítás mellett érdemes a kWh-ban történő megtakarítást, valamint a CO₂ kibocsátás elkerülést is megnézni – nagyon jó eredményeket értünk el közösen Magyarországon:

- kWh-ban mért megtakarítások tekintetében a **2. helyen** végeztünk,
- a **CO₂ kibocsátás elkerülésében pedig az 5.-en** – átlagosan minden magyar versenyző csapat 2 tonna CO₂ kibocsátását segített elkerülni a verseny 4 hónapja alatt!

Ha az összes versenyző csapat eredményét vetjük össze, akkor a hazánkban elsőként végző csapat a 33. helyet érte el versenyt befejező 303 csapat közül.

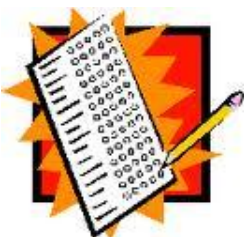
Ősszel újra indul a verseny!

Kedves régi és potenciális új versenyzők!

Ha bárkinek megtetszett a verseny, mert jól érezte magát, esetleg még lennének ötletei az eredménye javítására, ne habozzon, akár most azonnal is jelentkezhet a GreenDependent Intézetnél, mert ősztől újra indul a verseny, amelyben, természetesen szeretnénk az idejű szép eredményeket is felül múlni!

Ősztől természetesen lehetőség van új családok, háztartások és teljesen új csapatok csatlakozására is! Vagyis már most el lehet kezdeni meggyőzni a szomszédokat, barátokat, hogy alkossanak csapatot! Ha valaki nem tud maga köré csapatot szervezni, de szeretne versenyezni, keressen minket (info@greendependent.org) és segítünk bekapcsolódni egy csapatba.

Ne feledjétek: a brüsszeli utat a 2 versenykörben legtöbbet megtakarító közösség nyeri – de nem feltétel, hogy a közösség mindkét körben versenyezzon!

Záró (értékelő) kérdőív

Közben folyik a záró kérdőívek kiértékelése. Szeretnénk ismét köszönetet mondani azoknak, akik kitöltötték a kérdőíveket! A résztvevők 54%-a tette ezt meg. Még nem érkezett be minden országból, de már most látható, hogy ismét jobban teljesítettünk a legtöbb résztvevő országnál – köszönjük! A kérdőívek kitöltése során egy nagyon kellemes terhet raktatok a vállunkra. Annyi sok változtatást (azaz megtakarítási tippet) írtatok le, amivel a verseny során energiát spóroltatok meg, hogy ez viszonylag sok időnkbe telik feldolgozni. Az eredményekről, majd beszámolunk egy későbbi hírlevelünkben.

VERSENYEREDMÉNYEK MAGYAR CSAPATOK EREDMÉNYEI			
Sorrend	Csapat neve	Település	Megtakarítás %-ban
1	MKBP	Mezőkövesd	-22,69%
2	VégváriZöldek	Siklós	-19,10%
3	Energikus KTI	Veresegyház	-16,47%
4	Tudatosodók	Gödöllő	-15,18%
5	Pécs-Romonya	Romonya	-12,17%
6	Reveteki Szomszédtság	Veresegyház	-12,04%
7	Pécel EK2	Pécel	-11,84%
8	Zöldfülüek	Gyömrő	-11,69%
9	Spóroljunk!	Budapest	-11,43%

Ország	Az ország teljes energia megtakarítás a %-ban	Az ország teljes energia megtakarítása kWh-ban	elkerült CO ₂ kibocsátás tonnában
1 Spanyolország	34,94	208214	43,85
2 Írország	14,00	85083	45,00
3 Szlovénia	12,88	75730	19,90
4 Franciaország	12,30	117602	22,36
5 Ausztria	12,20	41914	25,57
6 Belgium	10,44	2030909	842,00
7 Litvánia	9,00	37628	0,80
8 Magyarország	8,87	221705	35,98
9 Románia	7,33	150030	31,79
10 Anglia	6,32	76417	29,47
11 Olaszország	5,49	76460	56,63
12 Lengyelország	4,00	7397	5,62
13 Németország	3,60	23772	9,30
14 Svédország	3,35	11930	kb. 1 tonna
15 Görögország	3,09	5133	5,95

Klíma barát nyári hűtés – ötletek a háztartási auditok alapján

Mit csináljunk nyáron, ha nagyon melegünk van otthon?

1. Tusoljunk hideg vízzel.
2. Rakjunk magunkra hidegvizes törölközőt.
3. Vizezzük be magunkat.
4. Spriceljünk/permetezzünk hideg vizet a szobákba és magunkra is.
5. Éjszakára adjunk vizes zsepit, pelenkát a gyerekek kezébe.
6. Gyerekek pancsoljanak a kádban (akár a szobában egy műanyag kádban) napközben is.
7. Tegyük jégkockát az italokba, igyunk hűtött limonádét, együnk fagyalgot.

8. Függesztünk ki vizes lepedőt a lakásban, ahol a levegő jár.
9. Nedvesítjük be a nyílászáró előtti függönyt.
10. Mossuk fel a padlót.
11. Mossuk fel a köves helyiségeket.
12. Este locsoljuk le a ház előtt a járdákat.
13. Locsoljuk be a fűvet, növényeket a ház körül estére, néha akár a ház falát is lehet.
14. A beépített tetőtér helyett tartózkodunk a földszinten.
15. Töltsük az időt a hűvösebb szobá(k)ban.
16. Sötétítsünk be nappal (főleg a napsütötte oldalon).

17. Napközben ne nyissunk ablakot, ajtót fölöslegesen.
18. Éjjel nyissunk ablakot.
19. Hajnalban napfelkelte előtt huzattal szellőztessük át a házat, nappalra a napos ablakokat árnyékoljuk, és húzzuk be a sötétítő függönyt is, amíg nem vagyunk a szobában.
20. Szellőztessünk át a lépcsőház felé (társasházban).
21. Napernyővel árnyékoljuk a szobát.
22. A teraszon engedjük ki a napellenzőt.

23. Az átlátszó terasz feletti tetőre rögzítsünk fehér vásznat alulról, így nem tűz be a nap nyáron, de a világosság marad.
24. Szigeteljük rendesen a házat, akkor nem lesz annyira melegünk.
25. Főzzünk/süssünk kevesebbet.
26. A nagyon meleg éjszakákon aludjunk kint a teraszon.
27. Szaunázzunk – utána garantáltan hűvösebb lesz a kinti idő ☺
28. Ülünk ki a nagy gesztenyefa alá.
29. Használjuk ki az árnyékot a kertben.
30. A kerti tó és a sok fa mérsékelik a nagy felmelegedést.

31. Menjünk le a hozzánk legközelebb eső folyó- vagy tópartra és mártózzunk meg.
32. Menjünk kirándulni árnyat adó erdőkbe.
33. Járjunk pendelyben ☺
34. Tűrjünk.
35. Izzadjunk ☺

(a képek forrásai: www.index.hu, www.alternativenergia.hu, www.dh-online.hu, www.nepszava.com)

Pozitív példák, tippek és ötletek a Kislábnym Energiatakarékossági Verseny háztartási jó gyakorlatai alapján

3. rész: a Kling család vállalásai és teljesülésük

A családról:

- **Család tagjai (hányan és kik):** 3 fő: szülők és 1 gyermek
- **Otthonuk típusa, kora:** 109 éves társasház
- **Lakhely alapterülete:** 49 m²
- **Fűtés:** gáz cirkó, a lakásban központilag szabályozható termosztáttal
- **Szigetelés, nyílászárók:** vastag (60cm) falak, dupla üvegezésű nyílászárók
- **Közlekedés:** központi helyen laknak, ezért nincs szükségük autóra
- **Egyéb jó gyakorlatok (válogatás):**
 - ✓ Fedő alatt főzés, gáz elzárása (pl. rizs megpuhul akkor is, ha az utolsó 5percre már elzárjuk alatta a gázt);
 - ✓ Ha elutaznak, csak a hűtő marad áram alatt;
 - ✓ Vegetáriánusok;
 - ✓ A visszaváltható üvegeket előnyben részesítik, ha nem visszaváltható, igyekeznek újra használni (befőzés);
 - ✓ Használt gyerekruha, kölcsönzött eszközök, szoptatás (nincs főzőcskézés, sterilizálás, mosogatás stb.) környezetbarát tisztítószerrel;
 - ✓ Viszonylag sokat közlekednek kerékpárral, és belföldre mennek nyaralni, vonattal; Mosható pelenka vagy lebomló pelenka használata, de inkább EC (elimination communication);
 - ✓ Eszközeiket praktikusági szempontok alapján választják, nem divat szerint. Akkor cserélnék le valamit, ha már nem használható.
- **Kedvenc környezetbarát termékük:** szódabikarbóna
Miért? rendkívül sokféle felhasználási módja és területe van: pl. sütőpor helyett, sűrítőpor helyett, sampon helyett ☺ stb.

A Kling család beszámolója a Kislábnym program záró rendezvényén

További információk a „pelenka-nélküli” vagy minimális pelenkát használó babákról:
<http://www.anyasag.info/sites/anyasag.info/files/pelenkatlan.pdf>
Blog: <http://szirkababa.blogspot.com/>

Vállalásaik a Kislábnym Verseny időszakára vonatkozóan:

1. vállalás: **Saját kenyér sütése: akkor és annyit, amire valóban szükség van.**

Hogy haladtunk?

Tökéletes. Sokkal finomabb, a variációk száma végtelen, így tudom, mit etetek a gyerekkel. És nem utolsó sorban gazdaságosabb is, hiszem nem csak olcsóbb, de mivel jobban megbecsüljük, teljesen felhasználjuk, és nem kerül szemébe. Sajnos ez előzőt elég gyakran előfordult.

Nehézségek, sikerek, számszerűsített eredmények:

A sógorom meg akart győzni, hogy nem éri meg, úgyhogy számoltunk. A kenyér recept, amit leggyakrabban készítük:

- 3dl tej ~ 50Ft
- 50g vaj ~ 80Ft
- 400g liszt (sima és teljeskiőrlésű 3:1) ~50Ft
- 2dkg élesztő ~17Ft
- só, cukor ~2Ft

A kenyérsütő fogyasztása a program alatt: 3KWh ~ 45Ft. **A 750g-s kenyér így kb. 244 Ft-ból jön ki, ez hozzávetőlegese a fele annak, amit eddig ugyanennyi kenyérré költöttünk, pedig ez egy viszonylag drága kenyér.**

2. vállalás: **Lemérjük a háztartás energiafogyasztóit, hogy pontos képet kapjunk, ezáltal csökkenthessük a villamos energia felhasználásunkat.**

Hogy haladtunk?

Ezt elég gyorsan sikerült megvalósítani és okozott néhány meglepetést. Például, hogy a **hangszóró majdnem háromszor annyit fogyaszt, mint a laptop.** Eddig általában ki sem kapcsoltuk ☺.

Nehézségek, sikerek, számszerűsített eredmények:

Egyetlen nehézséget a türelmem hiánya okozta, én mindent egyszerre akartam megtudni, és nem várni egy napot az eredményre. A méréseknek megfelelően átalakítottuk néhány szokásunkat, így a nappali áramfogyasztás havi ~7ezerről ~5zerre sikerült csökkenteni. Ennek nagyon örülünk!

3. vállalás: Ünnepek klímatautos eltöltése

Hogy haladtunk?

Azt hiszem ez is sikerült, a Scrabble (szerk.: betűjáték) mindenhol átütő sikert aratott! Azóta a szüleim és a húgomék is elkészítették maguknak a játékot saját kezűleg, söröskupakokból (szerk.: az elkészítést bárki megtanulhatja, leírás [itt](#)).

Nehézségek, sikerek, számszerűsített eredmények:

Nehézségként említeném, hogy az ünnepek családdal töltött részére nem nagyon vagyunk hatással. Próbálkozunk, de a hagyomány, az hagyomány „sajnos”.

Söröskupakokból készített betűjáték

4. vállalás: Szürkevíz felhasználás

Hogy haladtunk?

Annyit változtattunk, hogy a gyermek kiskádjából nem öntjük ki a vizet, hanem amíg tart ezzel öblítjük a WC-t

Nehézségek, sikerek, számszerűsített eredmények:

Effelejtem, ez a legnagyobb nehézsége. Szokássá kell tenni, de úgy hiszem jó úton haladunk. Ennek köszönhetően a múlt hónapban **2 m³-rel sikerült csökkenteni a vízfogyasztást.**

Rendkívül motiváló, hogy ennek és a elektromos készülékeink fogyasztásának lemérésének is forintban mérhető eredménye van!

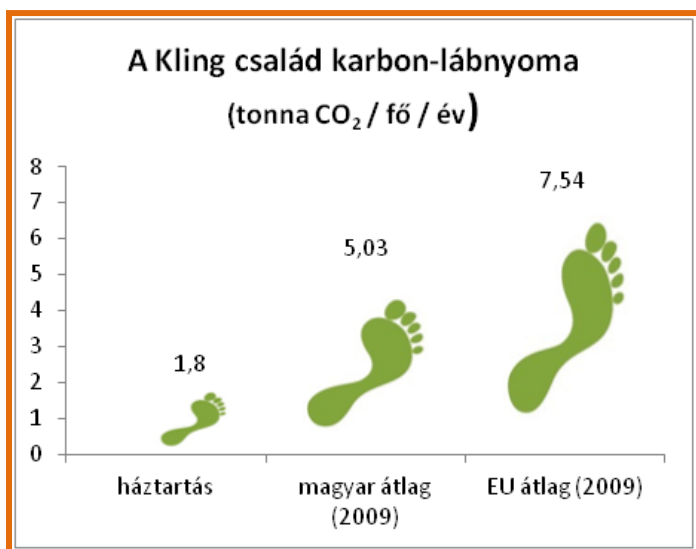
5. vállalás: Gyermek környezettudatosságra nevelése

Hogy haladtunk?

Bár Vejke még csak 19hónapos és nagyon hosszú még az út. De most nem lehet úgy bejönni a konyhába, hogy bekapcsolva maradjon a rádió. Ha leülünk vacsorázni, a neont le kell kapcsolni, és az asztal feletti lámpát felkapcsolni, ellenkező esetben borul a világ rendje ☺

Nehézségek, sikerek, számszerűsített eredmények:

Rendkívül következetesnek kell lenni, hogy fel se merüljön benne, hogy másként is lehetne. Aztán hogy ez beválik-e... 20 év múlva kiderül ☺

Köszönjük ezúton is a Kling családnak a részvételt, és hogy megosztották velünk tapasztalataikat, eredményeiket!

További jó zöldülést, kislábynyomozást kívánunk nekik!

„A mi utcánkban” kezdeményezés és videopályázat

Közvetlen környezetünk, az utcánk állapota, ha nem is a legsúlyosabb környezeti probléma, de nagy hatással van az életünkre. Minden nap látjuk, ha szemetes az utca; zavar, ha benővi a sövény a bicikliutat, ha szétrohad a pad háttámlája. Ezek olyan problémák, amik megoldásához nem kell másra várni, tüntetni, petíciókat írni. Mi is összeszedhetjük a szemetet, megnyeshetjük a sövényt, lefesthetjük a padot.

Szervezzetek ti is akciót, mely során megszépítitek a környéketeket, s készíttetek videót belőle, amit aztán a kezdeményezés honlapjára töltsétek fel! A feltöltött videók részt vesznek a versenyben, és a legjobbak HD videokamerát nyerhetnek. Természetesen nem csúcsmínőségű filmek készítése a célja, a pályaműveket akár telefonnal és kis fényképezőgéppel is fel lehet venni. Lényeg az ötletesség és az összhatás!

Forrás és további információk, blog, ötletek környezeti nevelőknek: <http://amiutcankban.hu>

Közösségi virágültetés a Trefort-kertben

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudomány Kara 2002-ben költözött a Múzeum körúton található Trefort-kertbe. A kampusz kertje eddig nem kapta meg azt a figyelmet és törődést, amit megérdemelt volna, ám ez mostanában apró lépésekben öröndetesen változik, s szép lassan közösségi bölcsészkertré, a belváros új zöld oázisává alakul.

Első lépésként padokat és asztalokat telepítettek a kert belső terein, ahol a hallgatók és a napközben folyamatosan nyitott kert vendégei leülhetnek olvasni, pihenni, beszélgetni. Idén közösségi virágültetést szerveztek, amikor a kar hallgatói és oktatói közösen ültették el a Fűvészkerttől kapott egynyári virágokat, hogy közös munkájuk révén szépüljön környezetük.

Ahhoz azonban, hogy valódi, használható tér jöjjön létre, komoly előzetes tervezésre volt szükség, így az ELTE BTK és a MOME hallgatói számára „trefortzöld” címmel közösségi kerttervező workshopot tartottak, melynek célja az volt, hogy a részt vevő hallgatók segítsék a Trefort-kert közkertré, közösségi térré alakítani. A tervek megvannak, már csak az a kérdés, hogy mikor, milyen pályázaton lehet megszerezni azt a többmilliárdos forrást, amiből egy tényleg zöld belvárosi oázis létesülhet az egykori botanikus kertben.

Forrás: <http://www.greenfo.hu/hirek/2012/05/20/kozosségi-viragultetes-a-trefortzoldben>

Kitört a városi kertek forradalma

Keszthelyi Zsuzsi, a Védjegyet munkatársa barátaival Grund néven közösségi kertet nyitott a VIII. kerületben a környéken élők számára. Budapesten nem ez az első ilyen jellegű kezdeményezés, a folyamat az elmúlt időszakban már sikeresen megindult.

A témát Rosta Gábor Városi tanya című könyve dobta be, s az elsők között a GANG Csapat budapest-belvárosi kertjeiben, illetve a FöldKelte (Reclaim the Fields) mozgalom békásmegyeri kertjében valósult meg. Azóta elindult a A KÉK – Kortárs Építészeti Központ Lecsóskert programja is, melyről a Hírlevél 36. számában már beszámoltunk korábban.

Forrás: http://www.vedjegyet.hu/index.php?page=news&news_id=1443

Változik a Balaton viselkedése

A Balaton életében 2000 előtt kisebb változásokat, periódusokat lehetett észlelni. 2000 után azonban külső hatásokra jelentősen megváltoztak a tó "belső törvényszerűségei", vagyis az éghajlatváltozás éreztetni kezdte hatását.

Miközben a Balaton "viselkedése" megváltozott, az ország szinte semmit sem költ az ezzel kapcsolatos kutatásokra, holott fel kellene készülni arra, hogy pár évtized múlva növekszik a szárazság, ami kihathat az érzékeny, sekély víz üdülő-tóként való hasznosítására - hangzott el azon a szakmai napon, amely a Balatonnal kapcsolatos sürgetővé vált kérdéseket feszegette.

Forrás és további információk:

<http://www.greenfo.hu/hirek/2012/05/19/valtozik-a-balaton-viselkedese>

Egynapos osztálykirándulás egy szentendrei biogazdaságba

Egy Szentendrei-szigeten lévő biogazdaság egy napos osztálykirándulásokat szervez. Céljuk az ökológiai gazdálkodás megismertetése és népszerűsítése Szeretnék elérni, hogy a gyerekek tisztában legyenek a bio fogalmával, közelebb kerüljenek az egészséges élelmiszerek termeléséhez és fogyasztásához.

A tanyán bográcsban főtt ételt kapnak a gyerekek, ami természetesen bio alapanyagokból készül, valamint egy agrár-, illetve kertészmérnök végigvezeti őket a bemutató kertben és megnézik az állatokat.

A programban kizárólag az ebédért kell fizetni, amelynek ára 1000 Ft személyenként.

További információk: Székely Gyöngyvér agrármérnök - gyongyver@agrotipp2000.hu

Szövetkezetek, etikus vállalkozások, alternatív bankok

Időpont: 2012. június 7. 09.30 - 2012. június 8. 17.30

Helyszín: Magnet Bank Székház (1062 Bp. Andrassy út 98)

A Védegylet Egyesület konferenciája a gazdaság ökológiai és társadalmi fenntarthatóságát elemzi, a helyi szintre fókuszálva. A fenntartható gazdasági rendszerhez etikus banki tevékenységre, felelős üzleti szférára, társadalmi vállalkozókra, helyi pénzre és számos egyéb, a főáramú, pénzügyi szempontok által vezérelt globális üzleti világhoz képest alternatívnak címkézhető kezdeményezésre van szükség. Közös jellemzőjük, hogy értékalapú célokat követnek, figyelembe veszik a tevékenységük szélesebb társadalmi és ökológiai környezetét, valamint hogy az emberek együttműködését és önszerveződését támogatják, ahelyett, hogy kizárólagosan a haszonszerzésre összpontosítanának.

A konferencia célja egyrészt áttekinteni az alternatív gazdaság helyzetét nemzetközi szinten és a magyarországi kontextusban, valamint kiemelt figyelmet szentel majd a szövetkezeteknek, és potenciális szerepüknek a fenntartható helyi gazdaságban. Az előadók gyakorlati szakemberek, civil aktivisták, döntéshozók és kutatók Magyarországról, Svájcban, és Spanyolországból.

További információk: http://www.vedegylet.hu/index.php?page=news&news_id=1445

Forrás: <http://www.tudatosvasarolo.hu/esemeny/szovetkezetek-etikus-vallalkozasok-alternativ-bankok>

Közép-európai Akvapóniás Jamboree

Időpont: 2012. június 15-17.

Helyszín: Debrecen – Kerekestelepi Fürdő és Kemping

A dzsembori célja egymással találkozni, akvapóniáról beszélgetni, tapasztalatot cserélni.

A program részeként minden résztvevő épít egy mini akvapóniás rendszert. Az elkészített rendszer a készítőé. A rendezők mindenkit arra kérnek, hogy legyenek az akvapónia nagykövetei és ajánlják fel a mini akvapóniás rendszereket oktatási célra az általuk választott általános iskolának.

További információk: <http://www.aquaponics.hu/blog/kozep-europai-akvaponias-jamboree-2012/>

Egyenlőség és igazságosság a Föld erőforrás-korlátait nem túllépve – Alapelvek, gyakorlat és közpolitikák

Időpont: 2012. június 27.

Helyszín: Gödöllő, Művészetek Háza

A fenti címen szervez műhelymunkát a GreenDependent Intézet és a Szent István Egyetem Környezet- és Tájgazdálkodási Intézete Környezetgazdaságtani Tanszékének kutatócsoportja egy nemzetközi kutatási projekt keretében, amely azt vizsgálja, hogyan lehetséges a környezeti, társadalmi javakhoz egyenlő hozzáférést biztosítani úgy, hogy közben az ökológiai korlátokat nem lépjük túl.

Az angol nyelvű műhelymunka keretében

- bemutatjuk a projektet és az "összehúzódság és közelítés" (*contraction and convergence*TM) alapelvét,
- bemutatkozunk 10 kezdeményezés, valamint példájukon keresztül illusztráljuk, hogyan működik a gyakorlatban az "összehúzódság és közelítés", azaz a Föld ökológiai erőforrásait nem túllépő, igazságosságra törekvő gondolkodásmód,
- kerekasztal beszélgetést szervezünk neves hazai és külföldi szakértők bevonásával.

További információk, részletes program és jelentkezés: <http://intezet.greendependent.org/hu/node/132>

A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött.

Állatfarm a háztetőn

A világ egyre több nagyvárosában lassan a szeme se rebben a polgároknak, ha törpekecskék bukkannak fel kutya helyett szomszédjuk erkélyén, esetleg méhészet nyílik egy közintézmény tetőteraszán. Külföldön már évek óta hódít, nálunk pedig mostanában indult viharos gyorsasággal fejlődésnek a városi kertészkedés – és vannak, akik nem szeretnének megállni félúton, és a növények mellett állattartásra is alkalmasnak vélik a városi környezetet.

Érthető módon egyelőre csak kisszámú, de annál lelkesebb úttörő foglalkozik a témával, ugyanakkor a városi állattartás pionírjainak kinevezett baromfiak mellett lassan, de biztosan bővül az urbanizált fajok listája.

Egy igazi sikerágazatot jelent a városi méhészkedés. [...] „Párizsban egy kaptár átlagosan 50-60 kg mézet termel meg, szemben a vidéki 10-20 kg-os átlaggal, a méhpopuláció elhullásának aránya pedig csak 3-5%, szemben a vidéki 30-40%-kal (!)” - elemzi Henri Clement, a francia Nemzeti Méhész Szövetség elnöke. [...]

Egy kertváros egyenesen idilli terep az állattartás híveinek. A városi tehenészetek persze valószínűleg nem terjednek majd el, ugyanakkor sokan járható útnak tartják a törpe fajok (kecskék, sertések, sőt lovak) tartását. [...] A baromfitartást népszerűsíti Angelika St. Laurent szakíró, aki szerint egy öt tyúkból álló állomány már elő tudja állítani egy család összes tojásszükségletét, sőt, esetleg még eladásra is marad. „A kis léptékű városi állattartás nagy segítség lehet a szegényebb családoknak abban, hogy javítsanak a táplálkozásukon, sőt, esetleg némi bevételhez jussanak. [...]”

Forrás és sok további érdekesség: <http://hg.hu/cikk/epiteszet/14460-allatfarm-a-hazteton>

Halfarm a háztetőn

A háztetőkön világszerte beindulni látszik az élet: lehet rajtuk zöldséget és gyümölcsöt termeszteni, állatot tartani, életteret/pihenő- és vagy oktató-kertet kialakítani, melegvizet és áramot előállítani... Miért ne lehetne halfarm is a tetőn?

Többször írtunk már az itthon is nagy érdeklődést kiváltó akvapóniáról (ld. Kislábnym hírlevél 31. és 35. számai), most is erről van lényegében szó. A képen látható Globe/Hedron névre keresztelt prototípus "egy bambuszvázas üvegház, amelyben bio halak úszkálnak és bio zöldségek teremnek békés együttélésben. Ahogy egy hagyományos akvapóniában, itt is a halak vize táplálja a növényeket és a növények tisztítják a halak vizét." – magyarázza Antonio Scarponi, a Conceptual Devices tervezője, aki a zürichi UrbanFarmers nevű csoporttal együttműködve dolgozik a halfarmos projekten.

"A Globe/Hedron négy négytagú családot képes egész évben ellátni étellemmel" - írja Scarponi, aki szerint évente akár 100 kg hal és 400 kg zöltség is előállítható az akvapóniában, például brokkoli és mángold télen, paradicsom és padlizsán nyáron.

A dóm alakú üvegházra napelemek és hűtőturbínák is szerelhetők, amelyekkel áramot lehet előállítani. Az alapszerkezetet a különböző éghajlati és időjárási viszonyoknak megfelelően el lehet majd látni szigeteléssel. Scarponi reméli, hogy a Globe energetikailag önellátó lesz, amivel jelentősen csökkennek a működési költségei. Az ára várhatóan annyi lesz, mint egy átlagos kisautóé.

Forrás és további információ: <http://www.treehugger.com/green-food/rooftop-fish-farm-ups-ante-urban-agriculture.html>

Halál az Amazonasra?

A világ három legnagyobb természetvédelmi és érdekképviseleti szervezete összefogott, hogy egy korábban soha nem látott méretű, 22 millió embert maga mellé állító kezdeményezést hívjon életre az Amazonas őserdejének megmentéséért. A WWF, a Greenpeace és az Avaaz petícióban szólítja fel Dilma Rousseff brazil elnököt az ország kormánya által elfogadott erdőtvény vétőjára.

A három szervezet egybehangzó véleménye, hogy az erdőtvényben tervezett változtatások drámai hatással lehetnek az amazonasi őserdőre nézve. Az Avaaz által indított petíciót eddig 2,1 millió ember írta alá, azonban ez a szám percről percre növekszik.

A Brazíliai Alkalmazott Gazdaságtudományi Kutató Intézet becslése szerint, ha a törvényjavaslatot elfogadják, az 76,5 millió hektár erdővesztést jelentene, ami további 28 milliárd tonna szén-dioxid légkörbe jutását eredményezné.

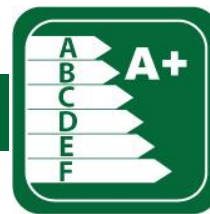
„A brazil lakosság több mint 80 %-a ellenzi a törvény elfogadását, és világszerte emberek milliói támogatják őket a petíció aláírásával. Rousseff elnök asszonynak döntenie kell, aláírja az Amazonas halálos ítéletét, vagy megmenti a Föld tüdejét, és ezzel szinte nemzeti hőssé válik.” – mondta Ricken Patel, az Avaaz igazgatója. A három szervezet azt is kifogásolja, hogy az új törvényben nem szerepel még az illegális fakitermelés büntetése sem.

A petíciót itt lehet aláírni: http://www.avaaz.org/en/veto_dilma_global/?slideshow

Forrás és további információ: <http://www.greenfo.hu/hirek/2012/05/14/halal-az-amazonasra>

Érdekes honlapok, klímabarát termékek

Utazás, helyváltoztatás

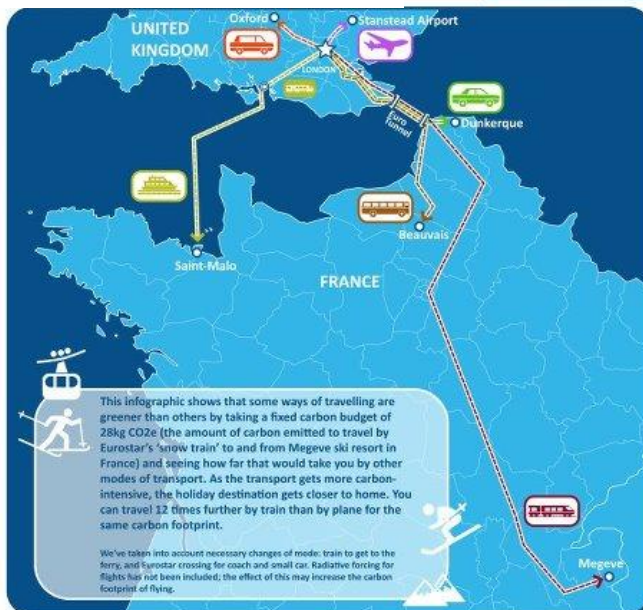
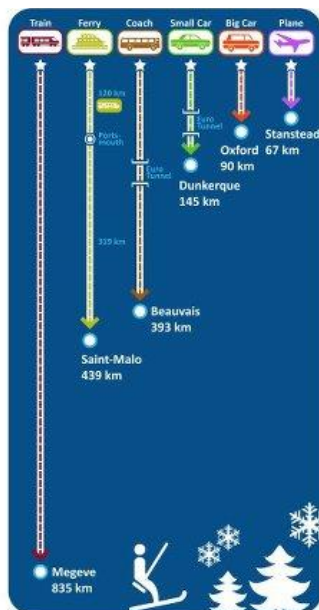
Mivel utazzunk?

A háromnyelvű EcoPassenger (ÖkoUtaz) oldal segítségével összehasonlíthatjuk, hogy mennyi a vonattal, autóval, illetve repülőgéppel történő utazás energiaigénye, valamint károsanyag-kibocsátása az általunk meghatározott útvonalakra.

<http://www.ecopassenger.org/>

Milyen messze utazhatunk adott kibocsátással?

A Best Foot Forward által készített grafikonon azt láthatjuk, hogy adott karbon-lábnyom mellett milyen hosszúságú utak tehetők meg különböző közlekedési eszközökkel.

Jelen esetben a megadott kibocsátás, azaz karbon-lábnyom 28kg CO₂ - ennyi lenne a kibocsátásunk egy oda-vissza útra, ha az Eurostar „hóvonatjával” utaznánk a tavaszi szünetben Londonból a franciaországi Megeve síparadicsomába, ami 835 km csak oda.

Egy nagy autóval ugyanekkora lábnyommal csak Oxfordig jutnánk (90 km), de továbbra is a repülő a legkevésbé klímabarát: a vonat 12-szer olyan messzire visz adott karbon-lábnyommal, mint a repülőgép!

Forrás:

<http://www.flickr.com/photos/bestfootforwardphotos/7044546951>

Klímabarát utazási/közlekedési tervek

Érdekes és nagyon tanulságos példákat olvashatunk a Kislábnyom Energiatakarékossági Versenyben részt vett hat családtól, akik a 2. szorgalmi feladatban számoltak be klímabarát közlekedési szokásaikról, a szokásaikban tervezett változtatásokról, az autóhasználat elkerülésére vonatkozó ötleteikről. Sokat tanulhatunk tőlük!

A háztartási példákat a 2. szorgalmi feladat eredményeinél találjuk: <http://karbonkalkulator.hu/szorgalmi-feladatok-eredmenyei>

KétkerÉtkem – Bori terülj-terülj asztalkája

„Az egész egy lecsóval kezdődött... Barátoknak, 5 adag, akik felkapták a fejüket, egy késő nyári estén, mikor kijelenttem, hogy másnap sok-sok lecsót főzök... Ízlett. ☺ Kérdezték, hogy van-e kedvem ebből rendszert csinálni? Hát volt ☺

Azóta nem csak a barátoknak, hanem a barátok barátainak is főzök. A szándék, hogy egy kis felüdülést vigyünk a hétköznapokba, egyrészt az otthoni ízekkel, másrészt azzal a pár perccel, amit beszélgetünk Veletek a napotokról, rólátok, magunkról, illetve a finomságokról, melyeket kiszállítunk a munkahelyetekre.

Ahogy a fentiekből is kiderül, a KétkerÉtkem egy baráti ételfutár szolgálat, mi főzünk szeretettel, odatekerünk hozzátok bringával, ha fú a szél, ha esik az eső. A cél, hogy mindenki elégedett legyen, ebbe igyekszünk is beleadni anyait-apait, van, aki a főzésben segít, és van, aki a futárkodás egy részét kapta meg.”

Ételrendelés és számtalan izgalmas recept: <http://ketkeretkem.sod.hu/>

CO₂ lépésszámláló

Az ECO CO₂ lépésszámláló méri az elégetett kalóriát, megtett távolságot, célzott lépésszámot és legfőképpen azt a CO₂ mennyiséget, amennyivel kevesebbet bocsátottunk ki azáltal, hogy a járművek használata helyett sétáltunk.

Méret: d5.2*2 cm

Ára: 3 885 Ft

A lépésszámláló beszerezhető itt: <http://greenpromo.hu/co2-lepesszamlalo>

Támogatók

Fővédnökünk

A Kislábnym és EnergiaKözösségek programjaink fővédnöke dr. Fülöp Sándor, jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztoshelyettes.

a

Médiatámogatóink

A GreenDependent Egyesület Kislábnym és EnergiaKözösségek kampányainak népszerűsítéséhez az alábbi médiatámogatók közreműködésével igyekszik minél több - a versenyben való részvétel iránt is érdeklődő - családot elérni:

Országos média:

www.greenfo.hu

www.harmonet.hu

www.maesholnap.hu

www.nlcafe.hu

Helyi média:

www.godolloi-hirek.hu

www.szolgalat.com

www.hedvig.hu

Szponzoraink

A Kislábnym Energiatakarékosági Verseny főtámogatója a SHARP Electronics (Europe) GmbH Magyarországi Fióktelepe.

A Kislábnym és EnergiaKözösségek energiatakarékosági versenyek külön versenykategóriáinak nyerményeit az alábbi cégek ajánlották fel:

www.zoldbolt.hu

www.zoldpolc.hu

www.cangira.hu

www.kenderkoc.hu

<http://okokucko.hu/>

<http://kornyeztbaratokboltja.hu/>

2100 Gödöllő, Remsey krt. 10.

Ezúton is köszönjük támogatásukat!

Kapcsolat: Kislábnym helyi klíma-koordinátorok

Budapest		<p>Sárdi Dóra idas@chello.hu</p> <p><u>Koordinációs terület:</u> XIII. ker. és a környező kerületek</p>		<p>Tracey Wheatley trace.wheatley@gmail.com</p> <p><u>Koordinációs terület:</u> Wekerletelep, Kispeszt</p>
		<p>Antal Orsolya info@kislabnyom.hu</p>		<p>Milton Simon info@kislabnyom.hu</p>
		<p>Kovács Bence kobe@foek.hu</p> <p><u>Koordinációs terület:</u> Budapest és Kecskemét</p>		<p>Boza-Kiss Benigna info@kislabnyom.hu</p>
Érd, Szentendre és környékük		<p>M. Nagy Domonkos m.nagy.domonkos@gmail.com</p> <p><u>Koordinációs terület:</u> Érd és környéke</p>		<p>Horváth Hajnalka horhaini@gmail.com</p> <p><u>Koordinációs terület:</u> Szentendre és környéke</p>
Fót, Pécel és környékük		<p>Kaszap István kaszapi44@gmail.com</p> <p><u>Koordinációs terület:</u> Pécel és környéke</p>		<p>Bertalan Angéla bertalan.angela@noe.hu</p> <p><u>Koordinációs terület:</u> Fót, Mogyoród és környékük</p>
Gödöllő, Szada és környékük		<p>Biri Magdolna biri@invitel.hu</p> <p><u>Koordinációs terület:</u> Gödöllő és környéke</p>		<p>Laurán Csaba laca@index.hu</p> <p><u>Koordinációs terület:</u> Gödöllő, Szada és környékük</p>
		<p>Bódis Emese bodismesi@gmail.com</p> <p><u>Koordinációs terület:</u> Pécel és környéke</p>		
Mende, Monor és környékük		<p>Buzder-Lantos Erzsébet ebuzder@gmail.com</p> <p><u>Koordinációs terület:</u> Mende és környéke</p>		<p>Vítálsné Malik Judit vitalisne.mjudit@noe.hu</p> <p><u>Koordinációs terület:</u> Monor és környéke</p>
Vác, Veresegyház és környékük		<p>Perlaki Kornélia pneli@belsoudvar.hu</p> <p><u>Koordinációs terület:</u> Vác és környéke</p>		<p>Mátyás Izolda matyas.izolda@kti.szie.hu</p> <p><u>Koordinációs terület:</u> Veresegyház és környéke</p>
Vecsés, Pusztazámor és környékük		<p>Almássy Tamás alto.at@gmail.com</p> <p><u>Koordinációs terület:</u> Vecsés és környéke</p>		<p>Orosházi Erzsébet hometherapy2000@gmail.com</p> <p><u>Koordinációs terület:</u> Pusztazámor és környéke</p>
Minden fel nem sorolt település		<p>Gáll Veronika info@kislabnyom.hu</p>		

Hasznos információk, kapcsolat

Szerkeszti: Antal Orsolya és Vadovics Edina
Közreműködött: Gáll Veronika, Magosányi Zsuzsanna, és Vadovics Kristóf
Design: Iconica Bt.

Szerkesztőség: GreenDependent Egyesület
2100 Gödöllő, Éva u. 4.
Tel.: 06-28-412-855

E-mail: info@greendependent.org

Honlap: www.greendependent.org

Kislábnym program: www.kislabnyom.hu

A Kislábnym Hírlevél korábbi számai a www.kislabnyom.hu oldalon megtalálhatók és onnan letölthetők.

A hírlevelet az info@kislabnyom.hu címen lehet lemondani.